DIETA CUD i CUD-DIETA

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

Dlaczego połączenie DIETA CUD piszemy rozdzielnie, a mające odwrotny szyk CUD-DIETA już z łącznikiem? Czyżby o pisowni decydował szyk członów? Tak, w tym wypadku to właśnie szyk i funkcje znaczeniowe członów decydują o pisowni. DIETA CUD to inaczej dieta cudowna (czyli taka, która ma czynić cuda z naszą figurą – nikt tylko nie dopowiada, w którą stronę owa cudowność ma podążać...). Drugi człon jest zatem określeniem pierwszego – tak jak w połączeniach typu pies jamnik, lekarz internista czy samochód chłodnia. CUD-DIETA oznacza to samo, co DIETA CUD, ale ów określający element został przeniesiony na początek. Jest to połączenie wzorowane na składni angielskiej (por. mobile phone, labrador retriever), ostatnio niezwykle się rozprzestrzeniające. Umieszczenie elementu określającego na początku powoduje, że zaczyna on pełnić rolę quasi-przedrostka. W przeciwieństwie do przedrostka nie tworzy jednak szeregowo nowych wyrazów, tylko jest wykorzystywany jednokrotnie, bardzo rzadko częściej (czy ktoś spotkał się z połączeniami typu cud-kosmita czy cud-bryka?). Właśnie po to, by zaznaczyć tę „quasi-przedrostkowość”, stosuje się pisownię z łącznikiem.